

Received/Geliş :	2025 April/Nisan	Accepted/Kabul :	2025 May/Mayıs	Published/Yayın :	2025 June/Haziran
------------------	------------------	------------------	----------------	-------------------	-------------------

Öğretmenlerin Okul İklimi Algısının Sınıf Yönetimi Stillerine Etkisinin İncelenmesi

Dilek Ekinci¹

Atıf/Reference: Ekinci, D. (2025). Öğretmenlerin Okul İklimi Algısının Sınıf Yönetimi Stillerine Etkisinin İncelenmesi. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 145-157.

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin okul iklimi algılarının benimsedikleri sınıf yönetimi stilleri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Çalışma grubu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında çeşitli okullarda görev yapan toplam 309 öğretmenden oluşmaktadır. Veriler, "Okul İklimi Ölçeği" ve "Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin en çok otoriter ve ilgisiz sınıf yönetimi stillerini benimsedikleri; okul iklimini ise genel olarak olumlu algıladıkları belirlenmiştir. Cinsiyet, yaş, medeni durum, öğretim düzeyi ve kıdem yılı gibi demografik değişkenlere göre sınıf yönetimi ve okul iklimi algılarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Ayrıca okul iklimi alt boyutları ile sınıf yönetimi stilleri arasında zayıf düzeyde, ancak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Okul ikliminin demokratiklik, liderlik ve başarı etkenleri gibi bileşenleri, olumlu sınıf yönetimi yaklaşımlarını destekleyici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Okul iklimi, sınıf yönetimi stilleri, öğretmen algısı, demokratiklik, liderlik.

The Effect of Teachers' Perceptions of School Climate on Classroom Management Styles

Abstract

The purpose of this study is to examine the effect of teachers' perceptions of school climate on the classroom management styles they adopt. The research was conducted within the framework of a correlational survey model. The study group consisted of a total of 309 teachers working in various schools during the 2023-2024 academic year. Data were collected using the "School Climate Scale" and the "Classroom Management Styles Scale." The data were analyzed using t-tests, one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson correlation analysis. According to the research findings, teachers most frequently adopted authoritarian and indifferent classroom management styles; however, they generally perceived the school climate as positive. Significant differences were found in classroom management and school climate perceptions based on demographic variables such as gender, age, marital status, education level, and years of experience. Additionally, weak but significant relationships were found between school climate sub-dimensions and classroom management styles. Components of school climate such as democracy, leadership, and success factors support positive classroom management approaches.

Keywords: School climate, classroom management styles, teacher perception, democracy, leadership.

1. Giriş

Son yıllarda, öğretmenlerin okul iklimi algıları ile sınıf yönetimi stilleri arasındaki etkileşim, eğitim araştırmalarının odak noktası haline gelmiştir. Özellikle, öğretmenlerin öz yeterlilikleri, personel arasındaki işbirliği ve öğrenci davranışları gibi okul ikliminin temel unsurları, öğretmenlerin sınıf yönetimine yaklaşımlarını önemli ölçüde şekillendirmektedir. Araştırmalar, olumlu bir okul iklimi algılayan öğretmenlerin mesleki

¹ Uzman Öğretmen; Samime Talat İlkokulu, <https://orcid.org/0009-0008-9157-7564>; dilek.ekinci82@gmail.com;

memnuniyetlerinin arttığını ve bunun da sınıf yönetimindeki etkinliklerini doğrudan etkilediğini göstermektedir (Tekin, 2023) Şahin, 2020).

Eğitim ortamında dönüşümsel liderliğin olumlu bir okul iklimi oluşturduğu ve bunun da öğretmenlerin sınıf yönetim tarzlarını etkilediği gösterilmiştir. Purwandoko ve arkadaşlarına göre, dönüşümsel liderlik yaklaşımı, öğretmenleri motive ederek ve net beklentiler oluşturarak sınıf yönetimini iyileştirebilir (Purwandoko ve arkadaşları, 2023). Bu dinamikler, öğretmenlerin gelişmesi için destekleyici bir ortamın gerekliliğini vurgulayan diğer araştırmacıların bulgularını desteklemektedir ve bu da öğretmenlerin pedagojik uygulamalarını olumlu yönde etkilemektedir (Tekin, 2023).

Dahası, öğretmenlerin okul iklimine bağlılıkları ve bireysel algılarının ardındaki psikolojik bileşenler, onların yönetim stillerini anlamak için çok önemlidir. Nikolić-Vesković'in araştırması, öğretmenlerin bağlılık stillerinin belirli sınıf yönetimi tercihlerine nasıl yol açabileceğini göstermektedir. Güvensiz bağlılıklar, genellikle öğrencilere duygusal destek sağlamayan daha otoriter stillerle ilişkilidir (Nikolić-Vesković, 2023). Bu, sınıf yönetimi tarzlarının kritik bir boyutunu ortaya koymaktadır: öğretmenlerin okul ortamına ilişkin algılarının etkisiyle öğretmenler ve öğrenciler arasındaki duygusal etkileşim.

Ek olarak, okul ortamının öğretmenlerin tarzlarını belirlemedeki rolü, Tekin'in çalışmasında da yankılanmaktadır. Bu çalışmada, öğrenci motivasyonu ve davranışlarına ilişkin algıların, etkili sınıf yönetimi ve mesleki tatmin için en önemli belirleyiciler olduğu sonucuna varılmıştır (Tekin, 2023). Tersine, Tepe ve Yılmaz'ın tartıştığı gibi, zehirli liderlik davranışları algılanan iklimi bozabilir ve sınıf yönetiminde olumsuz stratejilere yol açabilir (Tepe & Yılmaz, 2020). Böylece, okullar içindeki örgütsel iklim ve öğretmenlerin bireysel algılarının, etkili sınıf yönetimi için çok önemli olduğu açıktır.

Bu düşünceler ışığında, bu çalışma, öğretmenlerin okul iklimi algıları ile tercih ettikleri sınıf yönetimi stilleri arasındaki karmaşık ilişkiyi araştırmayı ve bu unsurların eğitim ortamlarını şekillendirmek için nasıl etkileştiğine dair daha iyi bir anlayışa katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlantıları analiz ederek, eğitimcilerin mesleki gelişimine ve destek mekanizmalarına bilgi sağlayacak, hem öğretmenlerin etkinliğini hem de öğrenci sonuçlarını artıracak içgörüler sunmayı amaçlamaktadır.

2. Yöntem

Bu araştırma, ilişkisel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir (Karasar, 2005). Çalışma grubunun seçiminde olasılığa dayanmayan örnekleme çeşidinden uygun (amaca yönelik) örnekleme tekniği kullanılmıştır (Şimşek & Yıldırım, 2013). Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	Sayı (n)	Yüzde (%)	
Cinsiyet	Kadın	252	81.6	
	Erkek	57	18.4	
Yaş Grupları	31-40	57	18.4	
	41-50	141	45.6	
	51 ve üzeri	111	35.9	
Medeni Durumu	Evli	258	83.5	
	Bekar	51	16.5	
Eğitim durumu	Lisans	252	81.6	
	Yüksek Lisans	57	18.4	
Öğretmenlikte Süresi	Hizmet	6-10 yıl arası	21	6.8
		11-15 yıl arası	39	12.6
		16-20 yıl arası	66	21.4
		20 yıl ve üzeri	183	59.2
		Toplam	309	100.0

p<.05

Araştırmaya toplamda 309 öğretmen katılmıştır. Katılımcıların demografik dağılımları incelendiğinde, cinsiyet açısından büyük çoğunluğun kadın öğretmenlerden (%81,6) olduğu, erkek katılımcıların ise %18,4 oranında olduğu görülmektedir. Yaş dağılımında, öğretmenlerin büyük bir kısmı 41–50 yaş aralığında (%45,6)

yer almaktadır. Bunu 51 yaş ve üzeri (%35,9) grup takip etmektedir.

Katılımcıların %83,5'i evli, %16,5'i bekar. Eğitim durumu bakımından ise öğretmenlerin büyük çoğunluğu lisans mezunu (%81,6), kalan kısmı yüksek lisans yapmış (%18,4) bireylerden oluşmaktadır. Hizmet süresi açısından en büyük grup, 20 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler (%59,2) iken, yalnızca %6,8'i 6–10 yıl arasında görev yapmaktadır. Bu dağılım, örneklemin büyük oranda deneyimli, evli, kadın öğretmenlerden oluştuğunu göstermektedir.

Okul İklimi Ölçeği, Canlı ve arkadaşları (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5 boyut ve 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirlik çalışmaları kapsamında yapılan analizler sonucunda, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı demokratiklik ve okula adanma boyutu için “.908”, liderlik ve etkileşim boyutu için “.897”, başarı etkenleri boyutu için “.753”, samimiyet boyutu için “.852” ve çatışma boyutu için “.730” olarak hesaplanmıştır.

Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği (SYSÖ) ise sınıf yönetimi stillerini belirlemek amacıyla kullanılan ölçek, Bosworth (1997) tarafından geliştirilen sınıf yönetimi envanterinin Türkçeye uyarlanmasıyla oluşturulmuştur. Türkçe uyarlama ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları Aktan ve Sezer (2018) tarafından yapılmıştır. Ölçek 12 maddeden oluşmakta olup dört alt boyut içermektedir: otoriter, yetkeci, serbest ve ilgisiz sınıf yönetimi stilleri. 5'li Likert tipi puanlama esasına göre yapılandırılan ölçeğin DFA sonuçlarına göre model yeterli uyum indekslerine sahiptir (KMO = .80, açıklanan toplam varyans = %66.68). Ölçeğin Cronbach alfa değeri genel düzeyde .82 olarak hesaplanmış, alt boyutlarda ise .68 ile .76 arasında değişmektedir (Aktan & Sezer, 2018).

Araştırmada kullanılan ölçme araçlarının iç tutarlılığı değerlendirilmiş ve Cronbach's Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Okul İklimi Ölçeği'nin 23 maddeden oluştuğu ve oldukça yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğu görülmüştür ($\alpha = .92$). Bu değer, ölçeğin ölçtüğü kavramı tutarlı bir şekilde yansıttığını ve yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği ise 12 maddeden oluşmakta olup, Cronbach's Alpha değeri $\alpha = .79$ olarak hesaplanmıştır. Bu değer, psikometrik açıdan kabul edilebilir bir güvenirlik düzeyine işaret etmektedir (Field, 2013). Ölçeğin sınıf yönetimi stillerini genel olarak yeterli bir tutarlılıkla ölçtüğü söylenebilir. Sonuç olarak, her iki ölçeğin de güvenirlik düzeyleri, araştırma kapsamında yapılacak analizler için uygun düzeydedir.

İstatistik analizlerin IBM SPSS paket programı ile yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunun Skewness ve Kurtosis testi ile test edilmiştir.

Tablo 2. Ölçek ve Alt Boyutların Normallik Varsayımı

	N	Min	Maks	Ort	S.Sapma	Skewness	Std. Hata	Kurtosis	Std. Hata
Otoriter Sınıf Yönetim Stili	309	2,00	5,00	3,7767	,71682	-,404	,139	-,418	,276
Yetkeci Sınıf Yönetim Stili	309	2,00	4,67	2,9612	,61069	,575	,139	-,274	,276
Serbest Sınıf Yönetim Stili	309	1,00	4,67	2,8317	,64946	,365	,139	,666	,276
İlgisiz Sınıf Yönetim Stili	309	1,00	5,00	3,5696	,95304	-,678	,139	,087	,276
Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği	309	1,75	4,42	3,2848	,45666	-,476	,139	1,067	,276
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	309	2,33	5,00	4,0097	,47946	-,484	,139	,893	,276
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	309	2,50	5,00	3,9984	,58734	-,376	,139	-,126	,276
Başarı etkenleri alt boyutu	309	2,50	5,00	3,9684	,50887	-,121	,139	,066	,276
Samimiyet alt boyutu	309	2,33	5,00	3,7573	,51006	-,351	,139	,239	,276
Çatışma alt boyutu	309	2,00	5,00	3,5995	,65960	,114	,139	-,236	,276
Okul İklimi Ölçeği	309	2,96	4,87	3,8953	,42071	,216	,139	-,196	,276

p < .05;

Veri setinin normal dağılım varsayımını sağlayıp sağlamadığını değerlendirmek amacıyla ölçek ve alt boyutlara ilişkin skewness (çarpıklık) ve kurtosis (basıklık) değerleri incelenmiştir. APA 6 çerçevesinde, bir değişkenin normal dağıldığı kabulü için çarpıklık ve basıklık değerlerinin genellikle ± 1 sınırları içinde kalması gerektiği ifade edilmektedir (Tabachnick & Fidell, 2013).

Tablo 1 incelendiğinde: Tüm alt boyutların çarpıklık (skewness) değerlerinin -0.678 ile 0.575 arasında, Basıklık (kurtosis) değerlerinin ise -0.418 ile 1.067 arasında değiştiği görülmektedir. Bu bulgular, incelenen tüm

değişkenlerin normal dağılıma oldukça yakın değerlere sahip olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, normallik varsayımının sağlandığı ve parametrik testlerin uygulanmasının uygun olduğu söylenebilir.

Araştırmada kullanılan ölçek ve alt boyutlara ilişkin betimsel istatistikler incelendiğinde, öğretmenlerin sınıf yönetimi stillerine ve okul iklimine yönelik algılarında bazı dikkat çekici bulgulara ulaşılmıştır.

Sınıf Yönetimi Stilleri alt boyutları arasında en yüksek ortalama, Otoriter Sınıf Yönetimi Stili (Ort. = 3.78; SS = 0.72) ve İlgisiz Stil (Ort. = 3.57; SS = 0.95) için görülmüştür. Buna karşın Yetkeci (Ort. = 2.96) ve Serbest (Ort. = 2.83) stiller daha düşük ortalamalarla temsil edilmiştir. Genel toplam puan ise 3.28 düzeyindedir. Bu durum, öğretmenlerin ağırlıklı olarak otoriter ve ilgisiz tarzlara yöneldiğini düşündürmektedir.

Okul İklimi Ölçeği alt boyutlarında en yüksek ortalamaya Demokratiklik ve Okula Adanma (Ort. = 4.01) sahipken, bunu Liderlik ve Etkileşim (Ort. = 4.00) ve Başarı Etkenleri (Ort. = 3.97) izlemiştir. En düşük ortalama ise Çatışma (Ort. = 3.60) boyutuna aittir. Genel okul iklimi puanı ise 3.90 gibi olumlu bir seviyede bulunmuştur.

Bu bulgular, öğretmenlerin genel olarak okul iklimini olumlu algıladığını ve yönetim yaklaşımlarında belirgin farklılıklar olduğunu göstermektedir. Sınıf yönetimi stillerinde öne çıkan otoriter eğilimler ile olumlu okul iklimi algısının birlikte değerlendirilmesi, ilerleyen analizlerde anlamlı ilişkilerin varlığına dair ipuçları sunabilir.

3. Bulgular

Bağımsız örneklem t testi, araştırmada katılımcıların cinsiyetlerine göre ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Ölçeklerin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Otoriter Sınıf Yönetim Stili	Kadın	252	3.8492	.67078	-2.471	258	.014*
	Erkek	57	3.4561	.82527			
Yetkeci Sınıf Yönetim Stili	Kadın	252	3.0198	.62347	4.293	104.764	.000
	Erkek	57	2.7018	.47428			
Serbest Sınıf Yönetim Stili	Kadın	252	2.8532	.65261	1.222	307	.223
	Erkek	57	2.7368	.63226			
İlgisiz Sınıf Yönetim Stili	Kadın	252	3.5159	.93962	-2.094	307	.037
	Erkek	57	3.8070	.98389			
Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği	Kadın	252	3.3095	.46070	2.012	307	.045
	Erkek	57	3.1754	.42512			
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	Kadın	252	4.0218	.48055	.934	307	.351
	Erkek	57	3.9561	.47510			
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	Kadın	252	4.0020	.58107	.226	307	.821
	Erkek	57	3.9825	.61937			
Başarı etkenleri alt boyutu	Kadın	252	3.9762	.50930	.562	307	.575
	Erkek	57	3.9342	.51000			
Samimiyet alt boyutu	Kadın	252	3.8016	.47826	2.834	73.027	.006
	Erkek	57	3.5614	.59814			
Çatışma alt boyutu	Kadın	252	3.5179	.66364	-5.603	104.485	.000
	Erkek	57	3.9605	.50619			
Okul İklimi Ölçeği	Kadın	252	3.8923	.41512	-.261	307	.794
	Erkek	57	3.9085	.44822			

*p < .05

Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin sınıf yönetimi stilleri ve okul iklimi algıları incelenmiş ve bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, bazı ölçek ve alt boyutlarda istatistiksel olarak

anlamli farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. Otoriter Sınıf Yönetimi Stili kadın öğretmenlerde (Ort. = 3.85) erkeklere (Ort. = 3.46) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($t(258) = -2.471, p = .014$). Yetkeci Sınıf Yönetimi Stili kadınlarda (Ort. = 3.02) erkeklere (Ort. = 2.70) göre anlamlı olarak daha yüksek ($t(104.76) = 4.293, p < .001$). İlgisiz Stil, erkek öğretmenlerde daha yüksek puanlanmıştır ($p = .037$). Genel Sınıf Yönetimi Skoru, kadınlarda anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p = .045$).

Samimiyet alt boyutu, kadınlarda (Ort. = 3.80) erkeklere (Ort. = 3.56) göre anlamlı şekilde yüksek ($t(73.03) = 2.834, p = .006$). Çatışma alt boyutunda, erkek öğretmenlerin puanları anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p < .001$). Diğer tüm alt boyutlar ve okul iklimi genel puanı açısından ise cinsiyetler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > .05$).

Araştırma kapsamında öğretmenlerin medeni durumlarına göre ölçek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4. Ölçeklerin Medeni Durum Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Medeni Durum	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Otoriter Sınıf Yönetim Stili	Evli	258	3.7713	.66847	-.238	60.579	.813
	Bekar	51	3.8039	.93137			
Yetkeci Sınıf Yönetim Stili	Evli	258	2.9496	.62069	-.747	307	.455
	Bekar	51	3.0196	.55941			
Serbest Sınıf Yönetim Stili	Evli	258	2.7984	.57685	-1.501	57.938	.139
	Bekar	51	3.0000	.92376			
İlgisiz Sınıf Yönetim Stili	Evli	258	3.6085	.96393	1.620	307	.106
	Bekar	51	3.3725	.87850			
Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği	Evli	258	3.2820	.41204	-.182	58.408	.856
	Bekar	51	3.2990	.64165			
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	Evli	258	3.9903	.49074	-1.604	307	.110
	Bekar	51	4.1078	.40801			
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	Evli	258	3.9496	.59889	-3.337	307	.001*
	Bekar	51	4.2451	.45504			
Başarı etkenleri alt boyutu	Evli	258	3.9535	.49733	-1.163	307	.246
	Bekar	51	4.0441	.56282			
Samimiyet alt boyutu	Evli	258	3.7403	.50007	-1.317	307	.189
	Bekar	51	3.8431	.55519			
Çatışma alt boyutu	Evli	258	3.6453	.62355	2.383	63.067	.020*
	Bekar	51	3.3676	.78478			
Okul İklimi Ölçeği	Evli	258	3.8807	.41975	-1.377	307	.170
	Bekar	51	3.9693	.42192			

* $p < .05$

Öğretmenlerin sınıf yönetimi stilleri ve okul iklimi algılarının medeni durumlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre: Liderlik ve Etkileşim alt boyutunda anlamlı farklılık saptanmıştır ($t(307) = -3.34, p = .001$). Bekar öğretmenler (Ort. = 4.25) evli öğretmenlere (Ort. = 3.95) göre daha yüksek düzeyde liderlik ve etkileşim algısına sahiptir.

Çatışma alt boyutunda da anlamlı fark bulunmuştur ($t(63.07) = 2.38, p = .020$). Evli öğretmenler (Ort. = 3.65) çatışma algısında bekar öğretmenlere (Ort. = 3.37) göre daha yüksek puan almıştır. Diğer tüm alt boyutlar ve toplam ölçeklerde medeni durum değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p > .05$). Bu sonuçlar, medeni durumun öğretmenlerin bazı okul iklimi bileşenlerine (özellikle liderlik ve çatışma) ilişkin algılarını etkileyebileceğini göstermektedir.

Araştırmada öğretmenlerin yaş gruplarına göre ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 5'te

sunulmaktadır.

Tablo 5. Ölçeklerin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Puan	Grup	f. x ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Otoriter Sınıf Yönetim Stili	31-40	57	3.8246	.62076	Gruplar arası Grup içi Toplam	2.113	2	1.056	2.070	.128
	41-50	141	3.8440	.63939		156.146	306	.510		
	51 ve üzeri	111	3.6667	.83847		158.259	308			
	Total	309	3.7767	.71682						
Yetkeci Sınıf Yönetim Stili	31-40	57	2.9825	.68551	Gruplar arası Grup içi Toplam	3.730	2	1.865	5.134	.006*
	41-50	141	3.0638	.60803		111.138	306	.363		
	51 ve üzeri	111	2.8198	.54825		114.867	308			
	Total	309	2.9612	.61069						
Serbest Sınıf Yönetim Stili	31-40	57	2.7018	.52207	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.843	2	.922	2.202	.112
	41-50	141	2.8156	.71317		128.072	306	.419		
	51 ve üzeri	111	2.9189	.61499		129.916	308			
	Total	309	2.8317	.64946						
İlgisiz Sınıf Yönetim Stili	31-40	57	3.5439	.83246	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.389	2	.694	.763	.467
	41-50	141	3.5106	.99487		278.365	306	.910		
	51 ve üzeri	111	3.6577	.95818		279.754	308			
	Total	309	3.5696	.95304						
Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği	31-40	57	3.2632	.45909	Gruplar arası Grup içi Toplam	.146	2	.073	.349	.706
	41-50	141	3.3085	.49997		64.084	306	.209		
	51 ve üzeri	111	3.2658	.39640		64.230	308			
	Total	309	3.2848	.45666						
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	31-40	57	3.9649	.34752	Gruplar arası Grup içi Toplam	.779	2	.389	1.702	.184
	41-50	141	3.9752	.48670		70.025	306	.229		
	51 ve üzeri	111	4.0766	.52309		70.804	308			
	Total	309	4.0097	.47946						
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	31-40	57	3.8509	.52297	Gruplar arası Grup içi Toplam	5.630	2	2.815	8.561	.000*
	41-50	141	3.9184	.60047		100.619	306	.329		
	51 ve üzeri	111	4.1757	.56266		106.249	308			
	Total	309	3.9984	.58734						
Başarı etkenleri alt boyutu	31-40	57	3.9737	.46215	Gruplar arası Grup içi Toplam	.880	2	.440	1.707	.183
	41-50	141	3.9149	.48627		78.875	306	.258		
	51 ve üzeri	111	4.0338	.55441		79.755	308			
	Total	309	3.9684	.50887						
Samimiyet alt boyutu	31-40	57	3.8421	.36788	Gruplar arası Grup içi Toplam	.517	2	.258	.993	.372
	41-50	141	3.7447	.49383		79.613	306	.260		
	51 ve üzeri	111	3.7297	.58692		80.129	308			
	Total	309	3.7573	.51006						
Çatışma alt boyutu	31-40	57	3.6711	.63940	Gruplar arası Grup içi Toplam	5.011	2	2.505	5.944	.003*
	41-50	141	3.4628	.66677		128.991	306	.422		
	51 ve üzeri	111	3.7365	.63141		134.002	308			
	Total	309	3.5995	.65960						
Okul İklimi Ölçeği	31-40	57	3.8696	.34007	Gruplar arası Grup içi Toplam	1.634	2	.817	4.728	.010*
	41-50	141	3.8307	.41328		52.881	306	.173		
	51 ve üzeri	111	3.9906	.45220		54.515	308			
	Total	309	3.8953	.42071						

*p < .05

Araştırmada öğretmenlerin oyunlaştırma tutumları ve sınıf yönetim stilleri, yaş değişkenine göre tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Anlamlı bulunan farklılıklarda LSD ve Scheffé çoklu karşılaştırma testleri kullanılmıştır.

Yaş gruplarına göre öğretmenlerin sınıf yönetimi stilleri ve okul iklimi algılarındaki farklılıklar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Anlamlı çıkan sonuçlar için Scheffé post-hoc testi uygulanmıştır. Yetkeci sınıf yönetimi stili açısından yaş grupları arasında anlamlı fark saptanmıştır ($F(2,306) = 5.13, p = .006$). 41–50 yaş grubu, 51 yaş ve üzerindekiyle göre daha yüksek ortalamaya sahiptir. Liderlik ve etkileşim alt boyutunda da anlamlı fark bulunmaktadır ($F(2,306) = 8.56, p < .001$). 51 yaş ve üzeri grup, her iki genç gruba (31–40 ve 41–50) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek puan almıştır.

Çatışma alt boyutunda, yaş grupları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($F(2,306) = 5.94, p = .003$). 51+

yaş grubu, 41–50 yaş grubundan anlamlı düzeyde daha yüksek algı bildirmiştir. Okul iklimi ölçeği genel puanında, yaş grupları arasında anlamlı fark saptanmıştır ($F(2,306) = 4.73$, $p = .010$). Post-hoc sonuçlara göre, 51 yaş ve üzeri öğretmenler, 41–50 yaş grubuna göre okul iklimini daha olumlu algılamaktadır. Bunun dışında diğer alt boyutlarda ve toplam sınıf yönetimi stilinde yaş grupları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > .05$).

Araştırmada öğrenim düzeyine göre ölçek puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. Varyans analizi sonuçlarına göre, üç ölçekte de anlamlı düzeyde farklılıklar saptanmıştır ($p < .05$). Bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 6. Ölçeklerin Öğretim Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Öğretim Düzeyi	N	Ortalama	S.S.	t	df	p
Otoriter Sınıf Yönetim Stili	Lisans	252	3.7817	.70756	-.238	60.579	.813
	Yüksek Lisans	57	3.7544	.76253			
Yetkeci Sınıf Yönetim Stili	Lisans	252	2.9167	.59853	-2.721	307	.007*
	Yüksek Lisans	57	3.1579	.63027			
Serbest Sınıf Yönetim Stili	Lisans	252	2.8333	.67492	.092	307	.927
	Yüksek Lisans	57	2.8246	.52744			
İlgisiz Sınıf Yönetim Stili	Lisans	252	3.5675	.99505	-.098	106.191	.922
	Yüksek Lisans	57	3.5789	.74676			
Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği	Lisans	252	3.2748	.47195	-.808	307	.420
	Yüksek Lisans	57	3.3289	.38234			
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	Lisans	252	4.0417	.46731	2.484	307	.014*
	Yüksek Lisans	57	3.8684	.51054			
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	Lisans	252	4.0020	.56895	.205	75.437	.838
	Yüksek Lisans	57	3.9825	.66792			
Başarı etkenleri alt boyutu	Lisans	252	4.0179	.48089	3.660	307	.000*
	Yüksek Lisans	57	3.7500	.57282			
Samimiyet alt boyutu	Lisans	252	3.8135	.47613	3.689	73.916	.000*
	Yüksek Lisans	57	3.5088	.58114			
Çatışma alt boyutu	Lisans	252	3.6101	.60297	.473	68.586	.638
	Yüksek Lisans	57	3.5526	.87211			
Okul İklimi Ölçeği	Lisans	252	3.9224	.40912	2.394	307	.017*
	Yüksek Lisans	57	3.7757	.45324			

* $p < .05$

Araştırmada öğretmenlerin oyunlaştırma tutumları ve sınıf yönetimi stilleri, öğretim düzeylerine göre tek bağımsız örneklem için t-testi ile incelenmiştir. Anlamlı sonuçlar elde edilen durumlarda Scheffé çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi stilleri ve okul iklimi algılarının öğretim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Sonuçlara göre: Yetkeci sınıf yönetimi stili, yüksek lisans mezunlarında anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($t(307) = -2.721$, $p = .007$). Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu, lisans mezunlarında yüksek lisans mezunlarına göre anlamlı olarak daha yüksek puanlanmıştır ($t(307) = 2.484$, $p = .014$). Başarı etkenleri alt boyutu, lisans mezunlarında (Ort. = 4.02) yüksek lisans mezunlarından (Ort. = 3.75) daha yüksek bulunmuş ve fark anlamlıdır ($p < .001$).

Samimiyet alt boyutunda da benzer şekilde lisans mezunları (Ort. = 3.81) daha yüksek puan almıştır ($p < .001$). Okul iklimi genel puanı, lisans mezunlarında anlamlı şekilde daha yüksektir ($t(307) = 2.394$, $p = .017$). Diğer tüm alt boyut ve ölçeklerde ise öğretim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Bu bulgular, lisans ve yüksek lisans mezunları arasında bazı algı farklılıkları olduğunu; özellikle lisans mezunlarının okul iklimini daha olumlu algıladıklarını ve sınıf yönetiminde daha olumlu stilleri benimsediklerini

göstermektedir.

Öğretmenlerin mesleki deneyim sürelerine göre ölçek puanları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Ölçeklerin Mesleki Deneyimi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

f, x ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	X	S.S.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Otoriter Sınıf Yönetim Stili	6-10 yıl arası	21	4,0952	,53896	Gruplar arası	4,759	3	1,586	3,152	,025*
	11-15 yıl arası	39	3,6154	,59007	Grup içi	153,500	305	,503		
	16-20 yıl arası	66	3,9091	,64991	Toplam	158,259	308			LSD
	20 yıl ve üzeri	183	3,7268	,76677						1>2,4
	Total	309	3,7767	,71682						3>2
Yetkeci Sınıf Yönetim Stili	6-10 yıl arası	21	3,0952	,56904	Gruplar arası	3,130	3	1,043	2,848	,038*
	11-15 yıl arası	39	2,9744	,66835	Grup içi	111,738	305	,366		
	16-20 yıl arası	66	3,1212	,58656	Toplam	114,867	308			LSD
	20 yıl ve üzeri	183	2,8852	,60184						3>4
	Total	309	2,9612	,61069						
Serbest Sınıf Yönetim Stili	6-10 yıl arası	21	2,8571	,44186	Gruplar arası	,448	3	,149	,352	,788
	11-15 yıl arası	39	2,7692	,59802	Grup içi	129,468	305	,424		
	16-20 yıl arası	66	2,8939	,76719	Toplam	129,916	308			
	20 yıl ve üzeri	183	2,8197	,63642						
	Total	309	2,8317	,64946						
İlgisiz Sınıf Yönetim Stili	6-10 yıl arası	21	3,7143	,49761	Gruplar arası	2,470	3	,823	,906	,439
	11-15 yıl arası	39	3,5641	,78790	Grup içi	277,284	305	,909		
	16-20 yıl arası	66	3,4091	,98153	Toplam	279,754	308			
	20 yıl ve üzeri	183	3,6120	1,01126						
	Total	309	3,5696	,95304						
Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği	6-10 yıl arası	21	3,4405	,23146	Gruplar arası	,883	3	,294	1,416	,238
	11-15 yıl arası	39	3,2308	,40576	Grup içi	63,348	305	,208		
	16-20 yıl arası	66	3,3333	,58617	Toplam	64,230	308			
	20 yıl ve üzeri	183	3,2609	,43022						
	Total	309	3,2848	,45666						
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	6-10 yıl arası	21	3,8810	,46291	Gruplar arası	1,959	3	,653	2,893	,036*
	11-15 yıl arası	39	3,8333	,54612	Grup içi	68,845	305	,226		
	16-20 yıl arası	66	4,0303	,52535	Toplam	70,804	308			LSD
	20 yıl ve üzeri	183	4,0546	,44032						3,4>2
	Total	309	4,0097	,47946						
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	6-10 yıl arası	21	3,9048	,55420	Gruplar arası	8,859	3	2,953	9,248	,000*
	11-15 yıl arası	39	3,6795	,53991	Grup içi	97,390	305	,319		
	16-20 yıl arası	66	3,8485	,68108	Toplam	106,249	308			Scheffe
	20 yıl ve üzeri	183	4,1311	,52424						4>2,3
	Total	309	3,9984	,58734						
Başarı etkenleri alt boyutu	6-10 yıl arası	21	4,0714	,40422	Gruplar arası	2,837	3	,946	3,750	,011*
	11-15 yıl arası	39	3,8462	,51175	Grup içi	76,918	305	,252		
	16-20 yıl arası	66	3,8295	,57539	Toplam	79,755	308			Scheffe
	20 yıl ve üzeri	183	4,0328	,48140						4>3
	Total	309	3,9684	,50887						
Samimiyet alt boyutu	6-10 yıl arası	21	3,7619	,30079	Gruplar arası	1,532	3	,511	1,981	,117
	11-15 yıl arası	39	3,7949	,46901	Grup içi	78,598	305	,258		
	16-20 yıl arası	66	3,8788	,50175	Toplam	80,129	308			
	20 yıl ve üzeri	183	3,7049	,53486						
	Total	309	3,7573	,51006						
Çatışma alt boyutu	6-10 yıl arası	21	3,3929	,52780	Gruplar arası	2,572	3	,857	1,990	,115
	11-15 yıl arası	39	3,7500	,69538	Grup içi	131,430	305	,431		
	16-20 yıl arası	66	3,5000	,72058	Toplam	134,002	308			
	20 yıl ve üzeri	183	3,6270	,63650						
	Total	309	3,5995	,65960						
Okul İklimi Ölçeği	6-10 yıl arası	21	3,8199	,38651	Gruplar arası	1,472	3	,491	2,821	,039*
	11-15 yıl arası	39	3,7759	,40548	Grup içi	53,044	305	,174		
	16-20 yıl arası	66	3,8360	,46402	Toplam	54,515	308			LSD

20 yıl ve üzeri	183	3,9508	,40473	4>2
Total	309	3,8953	,42071	

*p < .05

Katılımcıların kıdem yılına (meslekteki hizmet süresi) göre sınıf yönetimi stilleri ve okul iklimi algılarındaki farkları belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı fark saptanan durumlarda LSD veya Scheffé post-hoc testi kullanılmıştır. Bulgular şu şekildedir:

Otoriter sınıf yönetimi stili, kıdem yılına göre anlamlı düzeyde farklılaşmıştır ($F(3,305) = 3.15, p = .025$). En kısa kıdeme sahip öğretmenler (6–10 yıl) ve 16–20 yıl arası çalışanlar, 11–15 yıl kıdeme sahip olanlara göre daha otoriter eğilim göstermektedir. Yetkeci sınıf yönetimi stili, 16–20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerde 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip olanlardan anlamlı olarak daha yüksektir ($p = .038$). Demokratiklik ve okula adanma alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur ($F(3,305) = 2.89, p = .036$). 16–20 ve 20 yıl üzeri gruplar, 11–15 yıl grubundan daha yüksek demokratiklik algısına sahiptir. Liderlik ve etkileşim boyutu kıdeme göre anlamlı düzeyde farklılaşmıştır ($F(3,305) = 9.25, p < .001$). 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler, 11–15 ve 16–20 yıl gruplarından anlamlı düzeyde daha yüksek liderlik ve etkileşim algısına sahiptir. Başarı etkenleri boyutunda fark anlamlıdır ($F(3,305) = 3.75, p = .011$). 20 yıl üzeri grup, 16–20 yıl grubuna göre daha yüksek başarı etkeni algısına sahiptir.

Okul iklimi genel puanı, 20 yıl üzeri kıdeme sahip öğretmenlerde, 11–15 yıl kıdeme sahip olanlardan daha yüksektir ($p = .039$). Diğer tüm alt boyutlarda kıdeme göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > .05$).

Araştırma kapsamında kullanılan ölçekler arasındaki ilişki düzeylerini belirlemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Elde edilen korelasyon katsayıları Tablo 8’de sunulmaktadır.

Tablo 8. Ölçekler ve Alt Boyutlarla Korelasyon Tablosu

No	Ölçek ve Alt Boyutlar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Otoriter Sınıf Yönetim Stili	1	,141*	,079	,062	,500**	,099	,045	,061	,008	,039	,071
2	Yetkeci Sınıf Yönetim Stili		1	,235**	,343**	,652**	,147**	,018	,080	-,131*	-,055	,031
3	Serbest Sınıf Yönetim Stili			1	,204**	,572**	,004	,065	-,014	,066	-,057	,016
4	İlgisiz Sınıf Yönetim Stili				1	,733**	,084	,038	,092	-,026	,033	,063
5	Sınıf Yönetimi Stilleri Ölçeği					1	,133*	,067	,094	-,031	-,006	,077
6	Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu						1	,649**	,703**	,477**	,415**	,870**
7	Liderlik ve etkileşim alt boyutu							1	,616**	,371**	,300**	,827**
8	Başarı etkenleri alt boyutu								1	,499**	,352**	,819**
9	Samimiyet alt boyutu									1	,284**	,617**
10	Çatışma alt boyutu										1	,624**
11	Okul İklimi Ölçeği											1

*p < .05; **p < .01

Bu korelasyon analizi, öğretmenlerin algıladıkları sınıf yönetimi stilleri ile okul iklimi ve alt boyutları arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Analizler Pearson korelasyon katsayıları ile gerçekleştirilmiştir.

Sınıf Yönetimi Stilleri ile Okul İklimi Arasındaki İlişkilerde otoriter sınıf yönetimi stili, okul iklimi ile anlamlı bir ilişki göstermemiştir ($r = .071, p > .05$). Yetkeci sınıf yönetimi stili, samimiyet ($r = -.131, p < .05$) ile

negatif, ancak demokratiklik ($r = .147$, $p < .01$) ile pozitif ama zayıf düzeyde ilişkilidir. Serbest ve ilgisiz stiller, okul iklimiyle anlamlı bir ilişki göstermemiştir ($p > .05$).

Genel Sınıf Yönetimi Skorunda ise Sınıf yönetimi stili toplam puanı ile demokratiklik ($r = .133$, $p < .05$) arasında pozitif, fakat düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Diğer okul iklimi alt boyutlarıyla istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Okul İklimi Alt Boyutları Arasındaki İlişkilerde; tüm alt boyutlar okul iklimi genel puanı ile çok güçlü düzeyde pozitif ve anlamlı korelasyon göstermektedir: Demokratiklik ve okula adanma ile okul iklimi ($r = .870$, $p < .01$), Liderlik ve etkileşim ($r = .827$, $p < .01$), Başarı etkenleri ($r = .819$, $p < .01$), Samimiyet ($r = .617$, $p < .01$) ve Çatışma ($r = .624$, $p < .01$) çıkmıştır. Bu bulgular, okul iklimine ilişkin olumlu algıların özellikle demokratiklik, etkileşim ve başarı boyutlarıyla yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

Öğretmen görüşlerine göre, öğretmenlerin okul iklimi algıları sınıf yönetimi stilleri üzerine ne gibi etkilerinin olduğunu incelemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Tablo 9. Öğretmenlerde okul iklimi algılarının sınıf yönetimi stilleri üzerine etki analizi (Alt Boyut düzeyi)

Değişken	B	Beta	t	Sig.	VIF	R	R ²	Uyarlanmış R ²	F	p
Sabit	2,997		12,083	,000						
Demokratiklik ve okula adanma alt boyutu	,190	,199	2,229	,027*	2,512					
Liderlik ve etkileşim alt boyutu	-,026	-,033	-,430	,667	1,893	,185 ^a	,034	,018	2,142	,060 ^b
Başarı etkenleri alt boyutu	,053	,059	,687	,493	2,317					
Samimiyet alt boyutu	-,112	-,125	-1,869	,063	1,400					
Çatışma alt boyutu	-,044	-,064	-1,027	,305	1,229					

* $p < .05$

Araştırmada, okul iklimi alt boyutlarının (bağımsız değişkenler) öğretmenlerin sınıf yönetimi stilleri (bağımlı değişken) üzerindeki yordayıcılığı incelenmiştir. Regresyon modeli anlamlılık sınırında yer almaktadır ($F(5, 303) = 2.142$, $p = .060$). Modelin açıklayıcılığı oldukça düşüktür. $R^2 = .034$, yani okul iklimi alt boyutları, sınıf yönetimi stillerindeki toplam varyansın yalnızca %3.4'ünü açıklamaktadır. Anlamlı yordayıcılar olarak yalnızca demokratiklik ve okula adanma alt boyutu, sınıf yönetimi stilini anlamlı olarak yordamaktadır ($\beta = .199$, $t = 2.229$, $p = .027$). Diğer değişkenlerin yordayıcılığı istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Çoklu doğrusal bağlantı (multicollinearity) incelendiğinde VIF değerleri 1.229 ile 2.512 arasında, Tolerance değerleri ise .398 üzerinde olduğu için çoklu doğrusal bağlantı sorunu bulunmamaktadır.

Bu bulgular, okul iklimine ilişkin algıların sınıf yönetimi stillerini yalnızca sınırlı düzeyde etkilediğini göstermektedir. Özellikle demokratik ortam algısının sınıf yönetimi tarzlarında daha yapılandırılmış ve olumlu tutumları desteklediği söylenebilir. Ancak diğer okul iklimi boyutlarının doğrudan etkisi bulunmamaktadır. Bu durum, sınıf yönetimi tutumlarının yalnızca iklim değil; öğretmen kişilik özellikleri, öğrenci yapısı ve okulun fiziksel koşulları gibi başka değişkenlerle birlikte değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, öğretmenlerin okul iklimi algıları ile sınıf yönetimi stilleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin en çok benimsedikleri sınıf yönetimi stilleri arasında otoriter ve ilgisiz stiller öne çıkmaktadır. Buna karşılık yetkeci ve serbest stiller daha düşük düzeyde benimsenmektedir. Öğretmenlerin genel olarak okul iklimini olumlu algıladıkları ve okul iklimine ilişkin özellikle demokratiklik, liderlik ve başarı etkenleri alt boyutlarında yüksek puanlar verdikleri görülmüştür.

Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmalarda, kadın öğretmenlerin otoriter ve samimiyet düzeylerinin daha yüksek olduğu; erkek öğretmenlerin ise çatışma düzeyini daha yüksek algıladığı bulunmuştur. Yaş değişkenine göre, 51 yaş ve üzeri öğretmenlerin okul iklimi ve liderlik-etkileşim boyutlarını daha olumlu değerlendirdikleri belirlenmiştir. Öğretim düzeyine göre farklar incelendiğinde, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin yetkeci yönetim stilini daha fazla benimsediği; lisans mezunlarının ise demokratiklik, başarı etkenleri ve okul iklimi algılarının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Kıdem yılı açısından, 20 yıl ve üzeri öğretmenlerin liderlik, demokratiklik ve başarı etkenleri boyutlarında daha yüksek ortalamalara sahip oldukları; kıdem süresi kısa olan öğretmenlerin ise otoriter eğilimler gösterdiği belirlenmiştir. Korelasyon analizine göre, sınıf yönetimi stilleri ile okul iklimi arasında zayıf düzeyde ilişkiler bulunurken; okul ikliminin alt boyutları arasında ise yüksek düzeyde ve anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır.

Tartışma

Öğretmenlerin okul iklimi algıları ile sınıf yönetimi stilleri arasındaki ilişkiye dair tartışmalar, dikkatle incelenmesi gereken birçok bulgu ortaya koymaktadır. Araştırmalar, öğretmenlerin otoriter ve kayıtsız yönetim stillerini, daha az sıklıkla kullanılan otoriter veya serbest stillere göre daha fazla benimseme eğiliminde olduklarını göstermektedir (Demir & Nihat, 2021; Barni et al., 2018). Bu ayrım, sınıf yönetiminde daha kontrolcü yaklaşımlara yönelik yaygın eğilimi vurgulamaktadır. Bu eğilim, otoriter tarzların otoriter tarzlara göre daha az tercih edildiğini belirten Demir ve Nihat'ın (2021) bulguları ile desteklenmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin temel algıları, özellikle liderlik ve başarı boyutlarında, çoğunlukla olumlu görünmektedir (Tepe & Yılmaz, 2020).

Cinsiyet farklılıklarını inceleyen bulgular, kadın öğretmenlerin erkek meslektaşlarına kıyasla hem otoriterlik hem de duyarlılık düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Erkek öğretmenler ise okul ortamında daha fazla çatışma algısı bildirmektedir. Bu bulgu, cinsiyete göre yönetim tarzlarındaki farklılıkları vurgulayan önceki çalışmalarla uyumludur ve cinsiyet ile sınıf dinamikleri arasında karmaşık bir bağlantı olduğunu göstermektedir (Tepe & Yılmaz, 2020; Abu-Tineh vd., 2011). Ayrıca, yaşla ilgili farklılıklar da ortaya çıkmıştır. 51 yaş ve üstü öğretmenler, liderlik ve etkileşim boyutlarını daha olumlu değerlendirirken, bu durum, daha fazla deneyim ve kıdanın okul iklimi algısının artmasıyla ilişkili olduğu fikrini güçlendirmektedir (Tepe & Yılmaz, 2020; .

Öğretmenlerin eğitim geçmişine daha derinlemesine bakıldığında, yüksek lisans derecesine sahip öğretmenlerin otoriter tarzları daha sık benimseme eğiliminde olduğu, lisans eğitimi almış öğretmenlerin ise demokratik ilkelere ve genel okul iklimine daha fazla değer verdiği görülmektedir (Şahin, 2020). Bu durum, ileri düzey eğitimin daha katı yönetim yaklaşımlarının tercih edilmesine katkıda bulunabileceğini ve bunun da öğretmen-öğrenci ilişkileri ve öğrenci başarıları üzerinde potansiyel bir etkiye sahip olabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca, deneyim yıllarına ilişkin bulgular, yirmi yıl veya daha fazla deneyime sahip öğretmenlerin, daha az deneyimli meslektaşlarına göre liderlik etkinliği açısından daha yüksek puanlar aldığını göstermektedir. Bu da, algıları ve yönetim yaklaşımlarını şekillendirmede deneyimin önemini vurgulamaktadır (Tepe & Yılmaz, 2020; Mitchell vd., 2010).

Korelasyon analizi, sınıf yönetimi stilleri ile okul iklimi algıları arasında zayıf bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, okul ikliminin alt boyutları arasında daha güçlü bağlantılar tespit edilmiştir, bu da liderlik ve etkileşim gibi belirli unsurların olumlu sınıf yönetimi için elverişli bir ortam oluşturduğunu ima etmektedir. Bu bulgu, öğretmenlerin çevrelerine ilişkin algıları ile sınıf yönetimindeki etkinlikleri arasındaki karşılıklı bağlantıyı vurgulayan diğer literatürle de örtüşmektedir (Tepe & Yılmaz, 2020; Abu-Tineh ve ark., 2011). Özetle, öğretmenlerin okul iklimi algıları ile seçtikleri yönetim stilleri arasındaki etkileşim karmaşıktır ve cinsiyet, yaş, eğitim geçmişi ve deneyim süresi gibi faktörlerden etkilenir. Bu dinamikleri anlamak, eğitim ortamlarını iyileştirmeye yönelik gelecekteki politika ve uygulamalar için temel bir unsur olabilir.

Öneriler

Araştırma bulgularına dayanarak aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- 1.Okul iklimini güçlendirmeye yönelik çalışmalar, öğretmenlerin daha olumlu sınıf yönetimi yaklaşımları geliştirmelerine katkı sağlayabilir. Özellikle liderlik ve demokratiklik boyutlarına odaklanılmalıdır.
- 2.Mesleki gelişim programlarında, öğretmenlere farklı sınıf yönetimi stillerinin etkileri tanıtılmalı; demokratik, etkileşim odaklı ve öğrenci merkezli yönetim biçimlerinin benimsenmesi teşvik edilmelidir.
- 3.Özellikle genç ve orta kıdeme sahip öğretmenlerin okul iklimine daha etkin katılımı için, liderlik ve etkileşim becerilerini artırıcı seminerler ve çalıştaylar düzenlenmelidir.
- 4.Okul iklimi değerlendirmeleri, öğretmen görüşleri dikkate alınarak düzenli aralıklarla yapılmalı ve bu değerlendirmeler doğrultusunda okul gelişim planları oluşturulmalıdır.
- 5.Gelecekte yapılacak araştırmalarda, bu değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini daha net ortaya koymak için karma yöntem ya da yapısal eşitlik modellemesi (SEM) gibi ileri analiz tekniklerinden yararlanılması önerilmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlarının katkı oranı eşit düzeydedir.

Çıkar Çatışması

Bu araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Abu-Tineh, A., Khasawneh, S., & Khalaileh, H. (2011). Teacher self-efficacy and classroom management styles in Jordanian schools. *Management in Education*, 25(4), 175–181. <https://doi.org/10.1177/0892020611420597>
- Aktan, S., & Sezer, F. (2018). Sınıf yönetimi stilleri ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 439–449. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.389803>
- Barni, D., Russo, C., & Danioni, F. (2018). Teachers' values as predictors of classroom management styles: A relative weight analysis. *Frontiers in Psychology*, 9, Article 1970. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01970>
- Canlı, S., Demirtaş, H., & Özer, N. (2018). Okul İklimi Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 17(4), 1797–1811.
- Demir, O., & Nihat, S. (2021). Investigation of the communication skills, professional seniority, school stage and gender as predictors of teachers' classroom management styles. *Research in Pedagogy*, 11(2), 661–679. <https://doi.org/10.5937/istrped2102661d>
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (4th ed.). Sage Publications.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson College Division.
- Mitchell, M., Bradshaw, C., & Leaf, P. (2010). Student and teacher perceptions of school climate: A multilevel exploration of patterns of discrepancy. *Journal of School Health*, 80(6), 271–279. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2010.00501.x>
- Nikolić-Vesković, D. (2023). Teacher's attachment and mentalization as the predictors of classroom management styles. *Psihološka Istraživanja*, 26(2), 221–237. <https://doi.org/10.5937/psistra26-44790>
- Purwandoko, E., Burmansah, B., Priono, P., & Anggraini, T. (2023). Classroom management: The impact of transformational leadership of homeroom teachers to the effectiveness of class management in high schools. *JoERI*, 1(1), 24–29. <https://doi.org/10.60046/joeri.v1i1.26>
- Şahin, F. (2020). Relationship between teachers' philosophical beliefs about education and their perceptions of school climate. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 10(3), 635–654. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2020.021>

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.

Tekin, O. (2023). School climate, teacher self-efficacy and professional satisfaction: A study of relations. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 12(2), 404–421. <https://doi.org/10.14686/buefad.1056718>

Tepe, N., & Yılmaz, G. (2020). Öğretmenlerin okul iklimi algılarının yordayıcısı olarak okul yöneticilerinin toksik liderlik davranışları. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(33), 1–1. <https://doi.org/10.26466/opus.667320>

EXTENDED ABSTRACT

This study aims to examine the relationship between teachers' perceptions of school climate and the classroom management styles they adopt. In particular, the study investigates the effect of the sub-dimensions of school climate (democracy, leadership, success factors, sincerity, conflict) on the classroom management styles preferred by teachers. While the role of school climate on teachers' attitudes and classroom practices has been highlighted in the literature, one of the sub-objectives of this study is to investigate whether this relationship varies in the context of demographic variables.

The research was conducted using the correlational survey model, one of the quantitative research methods. The study group consisted of 309 teachers working in the 2023–2024 academic year. The majority of the participants were female (81.6%), married (83.5%), and teachers with 20 years or more of professional experience. The “School Climate Scale” (Canlı et al., 2018) and the “Classroom Management Styles Scale” (Aktan & Sezer, 2018) were used as data collection tools. The Cronbach Alpha reliability coefficients of the scales were calculated as .92 and .79, respectively, indicating that both scales were sufficiently reliable for the research. T-test, ANOVA, Pearson correlation, and multiple regression analyses were used in the analysis of the data.

According to the analysis results, it was determined that the most frequently adopted classroom management styles by teachers were authoritarian and indifferent styles, and that they perceived the school climate as generally positive. According to the gender variable, female teachers had higher scores on authoritarian, authoritative, and sincerity dimensions, while male teachers had higher scores on indifferent and conflict dimensions.

According to marital status, single teachers have higher leadership perceptions, while married teachers have significantly higher conflict levels. According to age, teachers aged 51 and above have higher scores in leadership, conflict, and school climate perceptions. According to educational level, bachelor's degree graduates have significantly higher school climate perceptions, success, and sincerity scores than master's degree graduates. According to seniority, differences were observed in authoritarian and authoritative styles and perceptions of democracy and success.

According to correlation analysis, there is a generally weak relationship between school climate and classroom management styles. The most significant relationship was found between the democratic sub-dimension and classroom management scores, which was positive and low ($r = .133$, $p < .05$). As a result of multiple regression analysis, only the democratic and school commitment sub-dimensions were determined to be significant predictors of classroom management styles ($\beta = .199$, $p = .027$). Other variables are not statistically significant. The regression model is on the verge of significance ($p = .060$) and explains only 3.4% of the total variance ($R^2 = .034$).

The findings indicate that the effect of school climate perceptions on classroom management styles is limited. However, democratic school environments are found to be effective in helping teachers develop more structured and positive classroom management attitudes. Improving school climate may indirectly contribute to teachers' classroom practices. In this regard, it is recommended that school administrators adopt democratic leadership approaches and create supportive climates for teachers. Future research should examine the interactions between teachers' individual factors (personality, motivation, etc.) and organizational variables in greater depth.